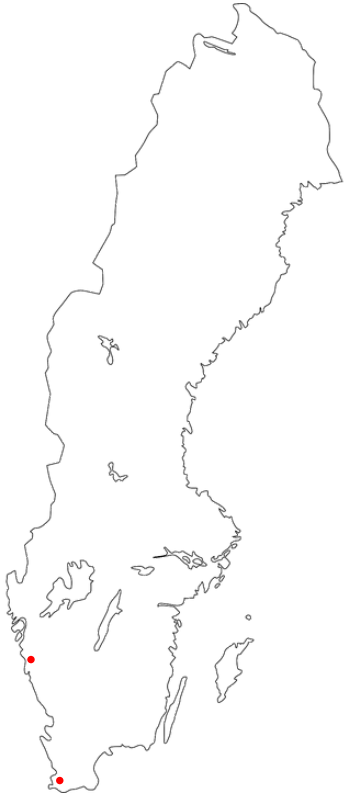

BYL Byggnader

BYGGKUNSKAP BEGREPP¹

Byggnad

Byggnadsverk

Anläggning

Fastighet, (OBS finns flera)

Tomt

Servitut

BYGGKUNSKAP BEGREPP²

Flerbostadshus

Passivhus, nollenergihus, plusenergihus

Villa (friliggande småhus)

Miljöbyggnad

Komplementbyggnad

Attefallshus

Kedjehus, radhus

BYGGKUNSKAP INNEHÅLL

Allmänt om byggnader

Konstruktion

Utformning (hustyper)

Verksamhet

Byggnadsklass

Speciella byggnader (Miljöbyggnad, m fl)

Smarta hus

Störst, först, längst, dyrast

Allmänt om byggnader

BYGGKUNSKAP Byggnader

Kåk, koja, stuga, hus, byggnad, byggnadsverk, campingvagn, kåta, stenhus, trähus, betonghus, elementhus, låghus, höghus, smalhus, tjockhus, gathus, gårdshus, hörnhus, ändhus, atriumhus, loftgångshus, radhus, parhus, punkthus, småhus, terrasshus, villa, allmän byggnad, bostadsbyggnad, lagerbyggnad, skola, fritidshus, tillfällig byggnad, permanent byggnad

Plan- och Bygglagen (PBL) använder bara begreppet byggnad vilket definieras:

"varaktig konstruktion av tak och vanligen även väggar, som står på mark eller är placerad helt eller delvis under mark och är så stor att människor kan uppehålla sig i den"

I detta avsnitt hanteras överskådligt byggnader ur olika synvinkel. Man kan prata om byggnader i termer av dess konstruktion eller dess utformning, ganska ofta använder vi byggnadens verksamhet för att beskriva den eller kanske dess fasadbeklädnad. I moderna byggnader använder man emellanåt begrepp som anspelar på energiprestanda.

BYGGKUNSKAP Hustyper enligt WIKI (ett sätt att sortera)

Hustyper

De vanliga förekommande benämningar på olika hustyper hänför sig i regel till vissa för husen karakteristiska egenskaper. Benämningarna växlar ofta i olika delar av Sverige och andra eller flera indelningsgrunder är därför tänkbara.

I svenska **Fastighetsnomenklaturen** (utgiven i Stockholm) görs exempelvis följande indelning efter sju kriterier:

1. Byggmaterial och stomme (stenhus, trähus, betonghus, elementhus)
2. Antal våningar - under fem till sju låghus, över höghus
3. Husbredd (smalhus, tjockhus)
4. Läge (gathus, gårdshus, hörnhus, ändhus)
5. Allmän utformning (atriumhus, loftgångshus, radhus, parhus, punkthus, småhus, terrasshus, villa)
6. Användningssätt (allmän byggnad, bostadsbyggnad, fritidshus, byggnad för rörelse, byggnad för ideella ändamål)
7. Avsedd varaktighet (tillfällig byggnad, permanent byggnad)

En ganska fantastisk bok

Köpa boken? Campusbokhandeln

Konstruktion

BYGGKUNSKAP Konstruktion

Med begreppet **konstruktion** menas här den sammansättning av byggdelar, material och komponenter för att byggnaden skall kunna utföra sitt jobb, att uppfylla de krav på funktion den är avsedd för.

T ex
en ytterväggskonstruktion är alla de delar som behövs för att klara de krav på bärförmåga, hållfasthet, fuktsäkerhet, värmeisolering, personsäkerhet, mm som förväntas av just den väggen.

Definition enligt NE:

***"konstruktion är något som är hopsatt av flera olika delar,
till exempel en byggnad, en apparat"***

BYGGKUNSKAP Stomkonstruktioner - historik¹

Ursprungligt kan man gissa att de första byggnaderna var enkla former likt de vi ser som tält idag.

Man använde trä till stomme.

BYGGKUNSKAP Stomkonstruktioner - historik²

Under tusentals år så uppfördes byggnader i sten eller murverk genom att stapla på höjden.

[YT-långfilm om hur Rom byggdes](#)

BYGGKUNSKAP Stomkonstruktioner - historik³

Med tiden utvecklades tekniker för att bygga valv och bärande stomkonstruktioner. De första varianterna på gjutna stomkonstruktioner är mer än 2000 år gamla.

[WIKI om Pantheon \(engelska = mer info\)](#)

[WIKI om Pantheon](#)

[YT-film om Pantheon](#)

BYGGKUNSKAP Stomkonstruktioner - historik⁴

På 1600-talet började man alltmer kunna hantera materials egenskaper, då framförallt metaller som förändrade byggtekniken

Utformning

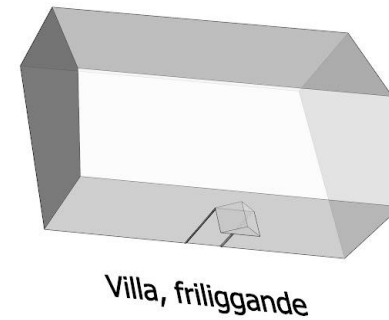
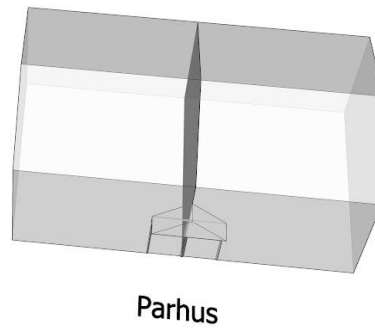
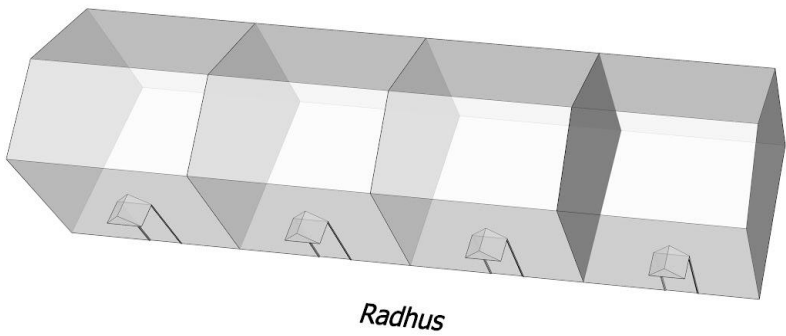
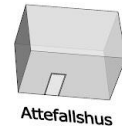
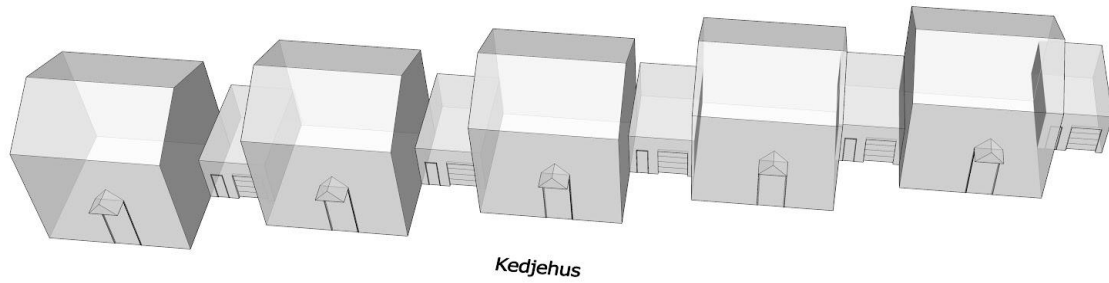
BYGGKUNSKAP Utformning

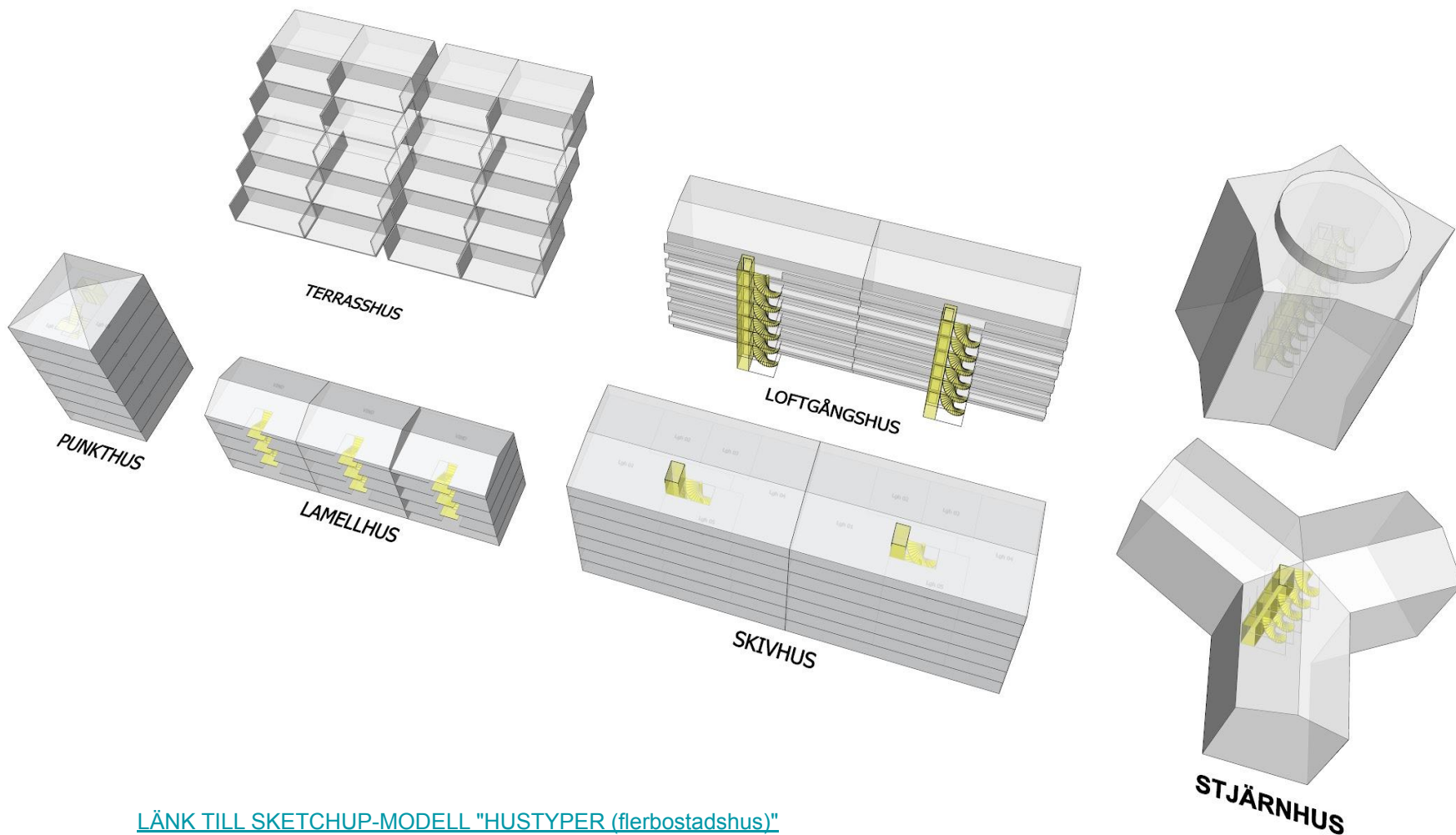
Det finns tre **utformning**skrav för byggnader i plan- och bygglagen, PBL.
En byggnad ska:

- vara lämplig för sitt ändamål,
- ha god form- färg- och materialverkan, och
- vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Bestämmelser i detaljplan om **utformning** reglerar delar på byggnadsverk, fasadutsmyckningar, material och kulörer på byggnadsverk samt typer av byggnader, både vad gäller nybyggnad, tillbyggnad och annan ändring.

Utformningen kan handla om att ta tillvara specifika förutsättningar eller traditioner på platsen. Bestämmelserna kan också vara kopplade till översikts-/detaljplanens syfte om detta anger att området ska ha ett visst uttryck.

Verksamhet

...kan nästan läsas som användning eller ändamål*

*en byggnad ska "vara lämplig för ändamålet"

Vissa byggnader beskrivs ofta genom sin verksamhet.

Text:

- Kyrka
- Skola
- Köpcentrum
- Korvkiosk
- Bensinstation

Det säger ju ingenting om vare sig konstruktion eller utformning.

BYGGKUNSKAP Verksamhetsklasser 1 (enligt gamla BBR)

Utrymmen i en byggnad ska utifrån avsedd verksamhet delas i en eller flera verksamhetsklasser (Vk)

- Om personer kan förväntas ha kännedom om byggnaden
- Om personer kan förväntas vara vakna
- Om personer kan förväntas utrymma på egen hand
- Om det finns stor risk för brand

Verksamhetsklasser används i första hand i dimensionering brandskydd och utrymning, kan hittas i BBR kap 5

VK1 - Industri och kontor

VK4 - Hotell

VK2 - Samlingslokaler

Exempel: skolor, butiker, vårdcentraler, konferensanläggningar, hörsalar, biografer, aulor, restauranger, reseterminaler, sporthallar, varuhus, detaljhandelsanläggningar samt lokaler för teater, konserter, dans, studier och fritidsaktiviteter.

VK5 - Vård

Exempel: häkten, fängelser, anstalter, arrestlokaler eller verksamheter där personer kan vara frihetsberövade

VK3 - Bostäder

VK6 - Hög risk för brand

Exempel: främst sådana där lättantändligt material tillverkas och bearbetas i mer än ringa omfattning eller där lättantändligt damm kan anhopas. Exempel på sådana lokaler är kvarnar, pappersindustri, textilindustri, produktionsbyggnader inom jordbruk och utrymmen för yrkesmässig bearbetning av trä.

Byggnadsklass

BYGGKUNSKAP Byggnadsklasser¹ (enligt gamla BBR)

Byggnader ska delas in i byggnadsklasser (Br) utifrån byggnadens skyddsbehov.

Vid bedömningen av skyddsbehovet ska hänsyn tas till troliga brandförlopp, möjliga konsekvenser av en brand samt byggnadens komplexitet.

Följande byggnadsklasser finns:

- Br0 – Byggnader med mycket stort skyddsbehov
- Br1 – Byggnader med stort skyddsbehov
- Br2 – Byggnader med måttligt skyddsbehov
- Br3 – Byggnader med litet skyddsbehov

Byggnadsklasser används i första hand i dimensionering brandskydd och utrymning, kan hittas i BBR kap 5